

Handreiking – Hoe dient u als collectieve beheersorganisatie een instemmingsverzoek in en wat kunt u daarbij van het CvTA verwachten?

Definitieve versie augustus 2025

College van Toezicht collectieve beheersorganisaties

Auteurs- en naburige rechten

U wilt een wijziging doorvoeren in bijvoorbeeld uw statuten of tarieven of een nieuw repartitiereglement vaststellen? Daarvoor heeft u instemming van het CvTA nodig. In deze handreiking leest u hoe u per soort besluit een verzoek daartoe indient en welke informatie het CvTA van u nodig heeft om uw verzoek snel en goed te kunnen behandelen.

Deze Handreiking is opgesteld om de huidige praktijk van het preventieve toezicht te optimaliseren. Het CvTA is zich ervan bewust dat er - mede in het kader van het Brede Gesprek over de ontwikkelingen in het collectief beheer en het toezicht daarop (zie: Jaarplan CvTA 2025) - mogelijk wijzigingen kunnen komen in de regelgeving en de praktijk van het toezicht, waaronder het preventieve toezicht. Hierover zullen op diverse niveaus nog gesprekken gevoerd gaan worden. Het CvTA zal zo nodig zijn beleid daarop aanpassen.

Inhoud

1. Inleiding.....	4
2. Overzicht van benodigde informatie per categorie instemmingsverzoek	5
2.1 Statuten	5
2.2. Repartitiereglementen	7
2.3 Algemene (licentie)voorwaarden.....	10
2.4 Aansluitvoorwaarden	12
2.5 Tarieven	14
2.6 Socu-reglementen	16
2.7 Format.....	18
Bijlage 1. Afhandeling instemmingsverzoeken.....	20
Bijlage 2: Achtergronden bij Preventief Toezicht door het CvTA.....	21

1. Inleiding

Stel u wilt uw statuten wijzigen of een vernieuwd repartitiereglement vaststellen. Hoe vraagt u dan om instemming van het College van Toezicht Auteursrechten (hierna CvTA)? Daarin geeft deze handreiking u inzicht.

Kortere doorlooptijden en een gemakkelijke procedure zijn wenselijk, zo bleek uit de aanbevelingen van het Rapport Evaluatie Preventief Toezicht van het CvTA¹. Het CvTA streeft ernaar om zijn besluit te nemen binnen de gangbare wettelijke termijn. Daarvoor heeft hij bij de indiening van een instemmingsverzoek informatie van de collectieve beheersorganisatie (hierna cbo) nodig voor zijn toetsing. Deze toetsing is nodig vanwege het publiekrechtelijke toezicht door het CvTA op besluiten van cbo's omdat er grote maatschappelijke, economische en financiële belangen spelen in het collectief beheer. Daarnaast moet er oog zijn voor de belangen van zowel de rechthebbenden als de betalingsplichtigen.

In deze handreiking wordt per categorie instemmingsverzoek aangegeven welke informatie, toelichting en onderbouwing daarvoor nodig zijn. Per categorie instemmingsverzoek is in hoofdstuk 2 omschreven op welke punten een toelichting gewenst is en welke informatie het CvTA hierbij graag zou ontvangen. Bij elke categorie is daarnaast aangegeven op welke onderdelen het CvTA in ieder geval toetst zodat ook duidelijk wat het CvTA met deze informatie doet.

In bijlage 1 is vermeld welke wijzigingen het CvTA zelf in de interne werkprocessen doorvoert welke ook bijdragen aan een efficiëntere en doeltreffendere behandeling van instemmingsverzoeken. Voor het goede begrip treft u in bijlage 2 ook nog informatie aan over het ontstaan van en het belang van het preventieve toezicht op besluiten van cbo's.

Het is mogelijk dat er zich in de praktijk situaties voordoen die niet (helemaal) passen in de beschrijving van de hierna volgende categorieën. De informatie in deze handreiking is dan ook niet absoluut bedoeld maar vooral richtinggevend. Aan de cbo wordt gevraagd, indachtig de bedoeling van de toets, zo goed mogelijk via de lijn van de handreiking invulling te geven aan het instemmingsverzoek. Dat betekent ook dat afhankelijk van de inhoud van het instemmingsverzoek moet worden gezien welke onderdelen van de handreiking van toepassing zijn.

¹ Gepubliceerd op 19 juni 2024.

2. Overzicht van benodigde informatie per categorie instemmingsverzoek

In dit hoofdstuk worden per categorie instemmingsverzoek handreikingen gegeven voor het indienen van een instemmingsverzoek. Dit draagt bij aan een efficiënte en doeltreffende behandeling door het CvTA van het verzoek.

2.1 Statuten

Op basis van artikel 3 lid 1 sub a van de wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (hierna WT) heeft een besluit tot wijziging van de statuten van de cbo de voorafgaande schriftelijke instemming van het CvTA. Bij de beoordeling van een dergelijk besluit toetst het CvTA onder andere aan de bepalingen zoals genoemd in de artikelen 2a, 2b, 2d en 2e WT.

Deze artikelen gaan onder meer over de vraag welke rechten van rechthebbenden in statuten (of lidmaatschapsvoorwaarden) geregeld moeten worden en in welke waarborgen voor rechthebbenden moet worden voorzien.

Naast de bepalingen van de WT wordt ook gelet op de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen. Hieruit komen verplichtingen voort voor het bestuur, de besluitvorming en met name het omgaan met dan wel het voorkomen van belangenconflicten. Daarnaast let het College op zaken als good governance, waaronder de (beperking van) zittingstermijnen.

Bij het indienen van een verzoek om instemming met een besluit tot wijziging van de statuten ontvangt het CvTA graag ten minste de onderstaande toelichting en informatie. Tevens wordt aangegeven op welke punten het CvTA in ieder geval let bij zijn beoordeling van het besluit tot wijziging van statuten.

Wat u moet aanleveren?

I. Licht de inhoud, aanleiding en context van het besluit toe.

Denk daarbij aan de onderstaande punten en voeg relevante stukken daarover toe:

- Aanleiding, totstandkoming en context van het besluit. Denk daarbij aan relevante ontwikkelingen zoals achtergrond, historie, overeenkomsten etc.
- Afwegingen die zijn gemaakt om tot het besluit te komen.
- Alternatieven en feiten die zijn meegenomen in het besluit en hoe zijn deze gewogen.

- Overzicht van met welke belanghebbenden (rechthebbenden/partijen/ groepen/ belangenverenigingen/ andere cbo's etc.) overleg heeft plaatsgevonden en wat de uitkomst van het overleg is geweest.
- Geef aan of er een relatie is tussen dit besluit tot wijziging en onderliggende of aanpalende reglementen zoals bijvoorbeeld een bestuursreglement en een directiereglement. Verwijs daarin naar de relevante artikelen en passages.
- Voeg, voor zover relevant, documenten toe en verwijs daarin naar de relevante passages zodat het CvTA snel kan zien waarnaar verwezen wordt.

II. Overige informatie die benodigd is bij het verzoek om instemming

- a. Voeg de huidige en gewijzigde statuten toe met daarin de wijzigingen ten aanzien van de geldende tekst (voor zover aanwezig) duidelijk gemarkeerd. Geef een artikelsgewijze toelichting op de wijziging(en) van de betreffende artikelen;
- b. De naam en contactgegevens van de persoon tot wie het College zich kan wenden met eventuele vragen.

Waar toetst het CvTA op?

Bij de beoordeling van besluiten tot wijziging van statuten let het CvTA in ieder geval op de onderstaande onderdelen:

- a. Of voldaan wordt aan de vereisten van de WT;
- b. Of de voorgelegde wijziging valt binnen de omschrijving van de statutaire doelstelling van de cbo;
- c. Hoe de samenstelling van het bestuur, dagelijkse leiding en de toezichtsfunctie van de cbo is bepaald;
- d. Of aan de hierboven genoemde gremia de juiste taakomschrijving en bevoegdheden zijn toegekend ;
- e. Of onderliggende documentatie van de cbo (zoals bijvoorbeeld bestuursreglement en directiereglement) met de statuten in overeenstemming is, en of verwijzingen naar deze documentatie nog steeds navolgbaar zijn;
- f. Of het document inhoudelijk consistent is (klopt de inhoud van het document), en of er geen tegenstrijdigheden in de artikelen staan;
- g. Of het document in zijn geheel als begrijpelijk en navolgbaar kan worden aangemerkt.

2.2. Repartitiereglementen

Op basis van artikel 3 lid 1 sub b WT heeft een besluit tot vaststelling of wijziging van een (repartitie)reglement betreffende de uitoefening en handhaving van auteursrechten of naburige rechten, de voorafgaande schriftelijke instemming van het CvTA.

Bij de beoordeling van een dergelijk besluit toetst het CvTA onder andere aan de bepalingen zoals genoemd in de artikelen 2g, 2h, 2i, 2j, 2k en 2n WT. Deze artikelen gaan onder meer over de vraag op welke wijze en onder welke voorwaarden de verdeling van inkomsten door een cbo aan rechthebbenden plaatsvindt. Bij de beoordeling van repartitiereglementen zijn met name aspecten van gelijke behandeling van binnenlandse en buitenlandse rechthebbenden en aspecten van een zorgvuldige verdeling van de gelden van belang. Het reglement moet er toe strekken dat de cbo de geïnde gelden regelmatig, zorgvuldig en correct uitbetaalt.

Bij het indienen van een verzoek om instemming van een besluit tot vaststelling of wijziging van de repartitiereglementen ontvangt het CvTA graag ten minste de onderstaande toelichting en informatie. Tevens wordt aangegeven op welke punten het CvTA in ieder geval let bij zijn beoordeling van besluiten tot vaststelling of wijziging van repartitiereglementen.

Wat u moet aanleveren?

I. Licht de aanleiding, inhoud en context van het besluit toe.

Denk daarbij aan de onderstaande punten en voeg relevante stukken daarover toe.

- De aanleiding, totstandkoming en context van het besluit. Denk daarbij aan relevante ontwikkelingen, zoals achtergrond, historie, overeenkomsten, berekeningen etc.
- De afwegingen die zijn gemaakt zijn om tot het besluit te komen.
- De alternatieven die zijn afgewogen, welke feiten er zijn meegenomen en hoe deze gewogen zijn.
- Overzicht van met welke partijen/ groepen/ belangenverenigingen/ andere cbo's etc. overleg heeft plaatsgevonden en wat de uitkomst van het overleg is geweest.
- De relatie tussen (de wijziging van) dit besluit en onderliggende reglementen, (algemene) voorwaarden of verbonden reglementen en/of incassostromen.
- Voor welke (groepen van) rechthebbenden het repartitiereglement de verdeling van gelden regelt.
- De gevolgen van de voorgelegde wijzigingen voor de verdeling van gelden naar (groepen van) rechthebbenden. Bijvoorbeeld aan de hand van een doorrekening.
- De totstandkoming van het (voorgenomen) besluit conform de interne besluitvormingsprocedure.
- Voeg, voor zover relevant, documenten toe en verwijst daarin naar de relevante passages zodat het CvTA snel kan zien waarnaar verwezen wordt.

II. Overige informatie die benodigd is bij het verzoek om instemming

- a. Voeg de huidige en gewijzigde reglementen toe met daarin de wijzigingen ten aanzien van de geldende tekst (voor zover aanwezig) duidelijk gemarkeerd. Geef een artikelsgewijze toelichting op de wijzigingen van de betreffende artikelen
- b. Een overzicht met de namen van en een omschrijving van betrokken partijen. Geef aan wat hun relatie is met de cbo en wat hun belang is bij het besluit;
- c. De naam en contactgegevens van de persoon tot wie het College zich kan wenden met eventuele vragen.

Waar toetst het CvTA op?

Bij het beoordelen van besluiten tot vaststelling of wijziging van repartitiereglementen let het CvTA in ieder geval op de onderstaande onderdelen:

- a. Of voldaan wordt aan de vereisten van de WT;
- b. Of het een nieuw repartitiereglement (bijvoorbeeld voor een nieuwe incasso-stroom) of een wijziging van een bestaand repartitiereglement betreft;
- c. Op welke incassostroom (bij een nieuw repartitiereglement) het repartitiereglement betrekking heeft. Of inzichtelijk is voor welke (groepen van) rechthebbenden het repartitiereglement de verdeling van gelden regelt;
- d. Wat (in geval van wijziging van het repartitiereglement) de gevolgen zijn van wijzigingen voor de verdeling van gelden naar (groepen van) rechthebbenden. Of dit is doorgerekend, inzichtelijk gemaakt en aan het CvTA beschikbaar gesteld;
- e. Of het juiste interne besluitvormingsproces is doorlopen gezien de geldende statuten, bestuurs- en directiereglement op het punt van formele besluitvormingsproces;
- f. Of de rechthebbenden, naast (indirecte) betrokkenheid via het bestuurs- of RvT besluit, nog op andere wijze betrokken bij het vaststellen of wijzigingen van het repartitiereglement, bijvoorbeeld via een Ledenraad, Raad van rechthebbenden of Repartitiecommissie en zo ja, welke onderwerpen hier aan de orde zijn gesteld en welke alternatieven er zijn afgewogen;
- g. (Indien van toepassing): of de bagatelregeling redelijk en voldoende duidelijk geformuleerd is bijvoorbeeld of door formulering van concrete en passende drempelbedragen om tot uitkering te komen en of er duidelijke procedures zijn opgenomen voor reservering en uitkering indien de drempel niet is of wordt bereikt;
- h. Of de termijnen voor verdeling, betaling en reservering duidelijk geformuleerd zijn en conform de Wet toezicht zoals bijvoorbeeld met een onderscheid naar de incassobron (incasso van gebruiker of incasso van andere cbo);
- i. Of de regels inzake onverdeelde gelden conform de Wet toezicht duidelijk zijn geformuleerd;

- j. Of er regels zijn opgenomen hoe met na- en dubbelclaims wordt omgegaan en of deze duidelijk geformuleerd zijn;
- k. Of er regels opgenomen zijn wanneer er geen recht op een vergoeding is en of deze duidelijk geformuleerd zijn;
- l. Of de inhoudingen op de te verdelen en te betalen gelden redelijk zijn en in verhouding tot de verleende diensten geformuleerd zijn en of duidelijk wordt verwezen naar vastgesteld beleid terzake. Het kan daarbij gaan om inhoudingen voor rechtenbeheer, Sociale, Culturele en Educatieve Doeleinden en Overige inhoudingen (bijvoorbeeld t.b.v. een voorziening voor naclaims);
- m. Of in het repartitiereglement een procedure voor geschillen is opgenomen en deze duidelijk geformuleerd is;
- n. Met betrekking tot de verdeelsystematiek: Of er in het repartitiereglement een verdeelsystematiek opgenomen is op welke wijze de gelden verkregen uit incasso worden verwerkt naar een verdeling en uitkering aan rechthebbenden;
- o. Of hierbij (objectieve) gegevens van de gebruikers (door hen aangeleverd) of over het gebruik (bijvoorbeeld via frequente en actuele onderzoeken/enquêtes) betrokken worden;
- p. Of in het repartitiereglement (of in een bijlage) verwezen wordt naar deze (objectieve) bronnen;
- q. Of de regels voor het verwerken van de incasso naar de verdeling begrijpelijk geformuleerd zijn;
- r. Of het document inhoudelijk consistent is. Of de inhoud van het document klopt, of er geen tegenstrijdigheden in de artikelen staan en of de bepalingen in lijn zijn met de doelstelling van de cbo;
- s. Of het document in zijn geheel als begrijpelijk en navolgbaar kan worden aangemerkt.

2.3 Algemene (licentie)voorwaarden

Op basis van artikel 3 lid 1 sub b WT heeft een besluit tot vaststelling of wijziging van algemene voorwaarden betreffende de uitoefening en handhaving van auteursrechten of naburige rechten, de voorafgaande schriftelijke instemming van het CvTA.

Algemene voorwaarden worden opgesteld met als doel gelijk te worden gebruikt in gelijke gevallen.

Het College heeft onder meer als taak erop toe te zien dat cbo's voldoende rekening houden met de belangen van zowel rechthebbenden als betalingsplichtigen zoals bepaald in de artikelen 2 lid 2 en 21 lid 1 en 2 WT. Voor wat onder algemene voorwaarden moet worden verstaan is door de wetgever aangesloten bij het Burgerlijk Wetboek. Het betreft alle contractuele randvoorwaarden met uitzondering van kernbedingen zoals bijvoorbeeld tarieven en individuele kortingsregelingen.

Uit de systematiek van artikel 3 WT en de wetsgeschiedenis blijkt dat het voeren van onderhandelingen met belanghebbenden, en het bereiken van overeenstemming, niet (zonder meer) met zich meebrengt dat van preventieve toetsing door het College geen sprake meer is. Ook een overeenkomst die het resultaat is van overeenstemming met betrokken partijen kan onderhevig zijn aan preventieve toetsing door het College als de voorwaarden niet de kern van de prestatie bevatten of indien ze ook worden gehanteerd ten opzichte van andere betalingsplichtigen, die niet zijn aangesloten bij bijvoorbeeld (representatieve branche-) organisatie(s). Voor betalingsplichtigen die niet zijn aangesloten bij een brancheorganisatie is het namelijk niet of nauwelijks mogelijk om invloed uit te oefenen op dergelijke voorwaarden.

Het bereiken van overeenstemming met belanghebbende en representatieve organisaties over algemene (licentie)voorwaarden wordt wel meegewogen in de beoordeling door het College en kan een aanwijzing vormen dat voldoende rekening is gehouden met de belangen van de betalingsplichtigen en of er in goed vertrouwen onderhandelingen zijn gevoerd met gebruikers.

Bij het indienen van een verzoek om instemming met een besluit tot vaststelling of wijziging van algemene voorwaarden ontvangt het CvTA graag ten minste de onderstaande toelichting en informatie. Tevens wordt aangegeven op welke punten het CvTA in ieder geval let bij zijn beoordeling van een besluit tot vaststelling of wijziging van algemene (licentie)voorwaarden.

Wat u moet aanleveren?:

I. Licht de aanleiding, inhoud en context van het besluit toe.

Denk daarbij aan de onderstaande punten en voeg relevante stukken daarover toe.

- De aanleiding, totstandkoming en context van het besluit. Denk daarbij aan relevante ontwikkelingen, achtergrond, historie, overeenkomsten etc.
- De afwegingen die gemaakt zijn om te komen tot het besluit.
- Geef een omschrijving van de (groepen van) betalingsplichtigen dan wel (groepen van) rechthebbenden die door het besluit worden geraakt. Licht vervolgens toe op welke wijze

en met welk resultaat er onderhandelingen met hen zijn gevoerd en in hoeverre deze (groepen van) betalingsplichtigen en rechthebbenden representatief zijn.

- De totstandkoming van het (voorgenomen) besluit conform de interne besluitvormingsprocedure.
- De relatie is tussen (de wijziging van) de algemene voorwaarden en andere besluiten, overeenkomsten of reglementen.
- Voeg voor zover relevant documenten toe (bijvoorbeeld door verslaglegging of een samenvatting van de overlegpunten) en verwijs daarin naar de relevante passages zodat het CvTA snel kan zien waarnaar verwezen wordt.

II. Overige informatie die benodigd is bij een verzoek om instemming:

- a. Voeg de huidige en gewijzigde algemene voorwaarden toe met daarin de wijzigingen ten aanzien van de geldende tekst (voor zover aanwezig) duidelijk gemarkeerd.
- b. Geef een artikelsgewijze toelichting op de wijziging(en) in de betreffende artikelen of onderdelen;
- c. Een overzicht met de namen van, en een omschrijving van betrokken partijen. Geef aan wat hun relatie is met de cbo en wat hun belang is bij het besluit;
- d. De naam en contactgegevens van de persoon tot wie het College zich kan wenden met eventuele vragen.

Waar toetst het CvTA op?

Bij het beoordelen van besluiten tot vaststelling of wijziging van algemene (licentie) voorwaarden let het CvTA in ieder geval op de onderstaande onderdelen:

- a. Of voldaan wordt aan de vereisten van de WT;
- b. Of de voorgelegde voorwaarden in lijn zijn met de statutaire doelstelling van de cbo.
- c. Wat de grondslag van de algemene (licentie)voorwaarden is;
- d. Of deze grondslag expliciet omschreven is;
- e. Of de grondslag gewijzigd is en zo ja of dit voldoende onderbouwd is;
- f. Of de vorm(en) van gebruik zijn omschreven;
- g. Of de vorm(en) van gebruik zijn gewijzigd en zo ja, hoe dit is onderbouwd;
- h. Of de vormen van gebruik begrijpelijk, navolgbaar en registreerbaar zijn;
- i. Of er een vrijwaring is vastgelegd, en zo ja of deze omschreven en/of gewijzigd is;
- j. Of er nadere voorwaarden gesteld worden en of deze zijn gewijzigd;
- k. Of er in goed vertrouwen onderhandelingen zijn gevoerd met een representatieve groep van gebruikers;
- l. Of er een geschillenprocedure geregeld is;
- m. Of de licentievoorwaarden objectief en non-discriminatoir zijn;
- n. Of het document in zijn geheel als begrijpelijk en navolgbaar kan worden aangemerkt.

2.4 Aansluitvoorwaarden

Op basis van artikel 3 lid 1 sub b WT heeft een besluit tot vaststelling van algemene voorwaarden de voorafgaande schriftelijke instemming van het CvTA.

‘Aansluitvoorwaarden’ vormen een koepelbegrip voor de wijze waarop individuele rechthebbenden het beheer van hun rechten in handen geven van een cbo of de wijze waarop een cbo zijn in beheer gegeven rechten in handen geeft van een andere cbo. Andere begrippen met dezelfde betekenis zijn in de praktijk: ‘exploitatie-overeenkomsten’, ‘beheersovereenkomsten’, ‘aansluitovereenkomsten’, ‘mandaatovereenkomsten’ en ‘lidmaatschapsvoorwaarden’ (indien de cbo een vereniging is).

In de artikelen 2a en 2b WT zijn in dat kader expliciete rechten aan rechthebbenden toegekend ten opzichte van hun cbo's.

Bij het indienen van een verzoek om instemming met een besluit tot vaststelling of wijziging van aansluitvoorwaarden ontvangt het CvTA graag ten minste de onderstaande toelichting en informatie. Tevens wordt aangegeven op welke punten het CvTA in ieder geval let bij zijn beoordeling.

Wat u moet aanleveren?

I. Licht de inhoud, aanleiding en context van het besluit toe.

Denk daarbij aan de onderstaande punten en voeg relevante stukken daarover toe:

- Licht de aanleiding, totstandkoming en context van het besluit toe. Denk daarbij aan relevante ontwikkelingen, achtergronden, historie, wetswijzigingen, overeenkomsten etc.
- De afwegingen die gemaakt zijn om tot het besluit te komen.
- De alternatieven die zijn afgewogen, welke feiten zijn meegenomen en hoe zijn deze gewogen.
- Met welke partijen/ groepen/ belangenverenigingen/ andere cbo's etc. overleg heeft plaatsgevonden en wat is de uitkomst van het overleg geweest. Bijvoorbeeld door verslaglegging of een samenvatting van de overlegpunten.
- De afwegingen die gemaakt zijn en op welke wijze en met welk resultaat er onderhandelingen zijn gevoerd/ overleg heeft plaatsgevonden met rechthebbenden.
- Een toelichting op de totstandkoming van het (voorgenomen) besluit conform de interne besluitvormingsprocedure.
- Voeg voor zover relevant documenten toe en verwijst daarin naar de relevante passages zodat het CvTA snel kan zien waarnaar verwezen wordt.

II. Overige informatie die benodigd is bij een verzoek om instemming:

- a. Voeg de huidige en voorgestelde tekst toe met daarin de wijzigingen ten aanzien van de geldende tekst (voor zover aanwezig) duidelijk gemarkeerd. Geef een artikelsgewijze toelichting op de wijziging van de betreffende artikelen of onderdelen.
- b. Een overzicht met de namen van, en een beschrijving van betrokken partijen. Geef aan wat hun relatie is met de cbo en wat hun belang is bij het besluit;
- c. De naam en contactgegevens van de persoon tot wie het College zich kan wenden met eventuele vragen.

Waar toetst het CvTA op?

Bij het beoordelen van besluiten tot vaststelling of wijziging van aansluitvoorwaarden let het CvTA in ieder geval op de onderstaande onderdelen:

- a. Of voldaan is aan de vereisten van de WT;
- b. Of de cbo de voorwaarden voldoende duidelijk aan de rechthebbenden maakt;
- c. Of de cbo de aansluitvoorwaarden heeft afgestemd met de (belangenorganisaties van) rechthebbenden;
- d. Of de voorwaarden kunnen worden aangemerkt als non-discriminatoir, objectief en transparant (ex artikel 2b lid 2 WT);
- e. Of de aansluitvoorwaarden inhoudelijk consistent en navolgbaar zijn;
- f. Of het document in zijn geheel als begrijpelijk en navolgbaar kan worden aangemerkt.

2.5 Tarieven

Op basis van artikel 3 lid 1 sub c WT heeft een besluit tot vaststelling van een normaal toepasselijk tarief of korting voor een nieuw beheerd recht of nieuwe vorm van gebruik of tot verhoging van de tarieven, inclusief het vervallen van een korting, anders dan ingevolge een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vast te stellen indexering, overeenkomsten daaromtrent met representatieve organisaties van betalingsplichtigen of toegenomen gebruik van beschermde werken, de voorafgaande instemming van het CvTA.

Het College van Toezicht onthoudt zijn goedkeuring aan een dergelijk besluit indien het tarief of de verhoging ex artikel 3 lid 4 WT en gelet op de in artikel 2 lid 2 WT verankerde toetsingscriteria, buitensporig wordt geacht. Daarmee wordt tot uitdrukking gebracht dat de toetsing door het College op dit specifieke punt (de hoogte van het tarief) een marginaal karakter heeft, mede omdat de toetsing van tarieven in het individuele geval berust bij de Geschillencommissie auteursrechten zakelijk en, eventueel, de civiele rechter².

Het CvTA toetst bij de beoordeling van eenzijdige tariefstijgingen of de cbo voldoende rekening heeft gehouden met de belangen van de betalingsplichtigen en betreft, indien van toepassing, hierbij zo nodig de omvang van tariefstijgingen in het verleden of in andere landen van de Europese Unie.

Bij het indienen van een verzoek om instemming met betrekking tot tarieven zoals hierboven beschreven ontvangt het CvTA graag ten minste de onderstaande toelichting en informatie. Tevens wordt aangegeven op welke punten het CvTA in ieder geval let bij zijn beoordeling.

Wat u moet aanleveren?

I. Licht de inhoud, aanleiding en context van het besluit toe.

Denk daarbij aan de onderstaande punten en voeg relevante stukken daarover toe:

- Relevante ontwikkelingen, achtergrond, historie, wetswijzigingen, overeenkomsten etc.
- Een beknopte beschrijving van de sector voor wie het tarief is bestemd.
- De afwegingen die gemaakt zijn om tot het besluit te komen.
- De alternatieven en feiten die zijn meegenomen in het besluit en hoe deze zijn gewogen.
- De reden voor het nieuwe of gewijzigde tarief, daaronder begrepen het vervallen van een korting, waarbij wordt onderbouwd hoe de belangen van betalingsplichtigen en rechthebbenden zijn gewogen.
- Geef aan met welke belanghebbenden (partijen/ groepen/ belangenverenigingen/ andere cbo's etc.) overleg heeft plaatsgevonden en in hoeverre zij representatief zijn voor de belanghebbenden die geraakt worden door het besluit. Geef aan wat de uitkomst van het overleg is geweest. Bijvoorbeeld door

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 766, nr. 3, p. 25

verslaglegging of een samenvatting van de overlegpunten en de afwegingen die gemaakt zijn op welke wijze en met welk resultaat er onderhandelingen zijn gevoerd dan wel overleg heeft plaatsgevonden. Indien deze onderhandeling niet heeft geresulteerd in overeenstemming, dienen de redenen daarvoor te worden toegelicht.

- Voeg, voor zover relevant, documenten toe en verwijs daarin naar de relevante passages zodat het CvTA snel kan zien waarnaar verwezen wordt.

II. Overige informatie die benodigd is bij een verzoek om instemming inzake tarieven

- a. Een beschrijving van het huidige tarief, als dat er is, en de grondslagen daarvoor.
- b. Een beschrijving van het voorgestelde tarief en de grondslagen daarvoor.
- c. Een beschrijving van de historische ontwikkeling van het tarief en een beschrijving van (vergelijkbare) tarieven in andere Europese landen en een beschrijving van het geldende tarief in vergelijkbare branches. Geef daarbij aan of er in het huidige en/of nieuwe tarief sprake is van een kortingsregeling of een vrijstellingsregeling en zo ja, welke.
- d. Een overzicht met de namen van, en een beschrijving van betrokken partijen. Geef aan wat hun relatie is met de cbo en wat hun belang is bij het besluit.
- e. De naam en contactgegevens van de persoon tot wie het College zich kan wenden met eventuele vragen.

Waar toetst het CvTA op?

Bij beoordeling van besluiten tot vaststelling of wijziging van tarieven let het CvTA in ieder geval op de onderstaande onderdelen:

- a. Of voldaan is aan de vereisten van de WT;
- b. Het motief en onderbouwing voor de tariefverhoging;
- c. De mate van stijging van de tarieven en of deze in lijn is met de CPI;
- d. De mate van stijging van tarieven: gemiddeld en voor individuele gebruikers;
- e. De aanwezigheid/ afwezigheid van objectief vast te stellen parameters voor het gebruik: (p) prijs, (q) hoeveelheid;
- f. Of er sprake is van objectieve en (non-)discriminerende parameters of voorwaarden;
- g. Of er sprake is van (arbitraire) kortings- of vergoedingsregelingen;
- h. Of met een representatieve groep gebruikers over de tariefverhoging onderhandeld is en op welke wijze de reactie van gebruikers door de CBO is verwerkt in het besluit;
- i. Of daarbij voldoende rekening gehouden is met de belangen van betalingsplichtigen en of er sprake is van in goed vertrouwen onderhandelen met (een representatieve organisatie van) betalingsplichtigen;
- j. Of bij de vergelijking van tarieven voor vergelijkbare groepen gebruikers, gelijke gevallen, gelijk behandeld worden;
- k. Hoe het tarief en de tariefontwikkeling in Nederland is vergeleken met tarieven en tariefontwikkeling in andere Europese landen.

2.6 Socu-reglementen

Op basis van artikel 3 lid 1 sub b WT heeft een besluit tot vaststelling of wijziging van reglementen of algemene voorwaarden de voorafgaande schriftelijke instemming van het CvTA. Hieronder vallen ook de regelingen die betrekking hebben op gelden ten behoeve van Sociaal-culturele doelen (Socugelden) waarop hieronder nader wordt ingegaan.

Socugelden komen voort uit gelden die een cbo inhoudt op (de incasso van) de opbrengst van de exploitatie van werken van haar rechthebbenden. Een cbo dient ten opzichte van rechthebbenden transparant te zijn over de regels die gelden met betrekking tot dit soort inhoudingen³. Een cbo die sociale, culturele of educatieve diensten verleent, is ingevolge artikel 2h lid 5 WT gehouden deze diensten op grond van billijke criteria te leveren. Uit de wetsgeschiedenis⁴ volgt dat dit in het bijzonder de toegang tot- en de omvang van de diensten betreft. Verder hecht het College belang aan voldoende inspraak van rechthebbenden op de inhouding en besteding van Socugelden die tevens geborgd zou moeten zijn uit hoofde van de representatie-eis ex artikel 2e lid 2 WT⁵ en de transparantieverplichting zoals vastgelegd in artikel 2p lid 1 sub g WT⁶.

Het College beschouwt als waarborgen tegen het risico op belemmering van de toegang tot de Socudiensten o.a. bijvoorbeeld een adequate klachtenregeling of (indien het om projectaanvragen gaat) en een commissie die niet uit één enkel lid bestaat maar uit meerdere (onafhankelijke) personen die aanvragen toetsen. Een adequate tegenstrijdig belang regeling is ook van belang voor een billijke invulling van de Socudiensten.

Bij het indienen van een verzoek om instemming met een besluit tot vaststelling of wijziging van Socu-reglementen ontvangt het CvTA graag ten minste de onderstaande toelichting en informatie. Tevens wordt aangegeven op welke punten het CvTA in ieder geval let bij zijn beoordeling.

Wat u moet aanleveren?

I . Licht de inhoud, aanleiding en context van het besluit toe.

Denk daarbij aan de onderstaande punten en voeg relevante stukken daarover toe:

- De aanleiding, totstandkoming en context van het besluit. Denk daarbij aan relevante ontwikkelingen, achtergrond, historie, wetswijzigingen, overeenkomsten etc.
- De afwegingen die zijn gemaakt om tot het besluit te komen.
- De alternatieven die zijn afgewogen en welke feiten zijn meegenomen en hoe zijn deze gewogen.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 34 243, nr. 3. p. 35.

⁴ Kamerstukken II, 2014–2015, 34 243, nr. 3

⁵ Artikel 2 e lid 2 Wet toezicht: de verschillende categorieën van leden van de collectieve beheersorganisatie zijn billijk en evenwichtig vertegenwoordigd in het orgaan dat de toezichtfunctie uitoefent.

⁶ Artikel 2p lid 1 sub g WT:

- Het College van Toezicht ziet erop toe dat een collectieve beheersorganisatie ten minste de volgende informatie openbaar maakt: g) zijn algemene beleid inzake inhoudingen, voor andere doeleinden dan beheerskosten, op rechteninkomsten en op enig ander inkomen voortvloeiend uit de belegging van rechteninkomsten, met inbegrip van inhoudingen ten behoeve van sociale, culturele en educatieve diensten.

- Met welke partijen/ groepen/ belangenverenigingen etc. overleg heeft plaatsgevonden, wat hun relatie is met de cbo, wat hun belang is bij het besluit en wat is de uitkomst van het overleg geweest. Voeg zover relevant documenten toe. Bijvoorbeeld door verslaglegging of een samenvatting van de overlegpunten en daarnaast de afwegingen die gemaakt zijn, op welke wijze en met welk resultaat er onderhandelingen zijn gevoerd/ overleg heeft plaatsgevonden met rechthebbenden.
- Een toelichting op de totstandkoming van het besluit conform de interne besluitvormingsprocedure.
- Voeg, voor zover relevant, documenten toe en verwijs daarin naar de relevante passages zodat het CvTA snel kan zien waarnaar verwezen wordt.

II. Overige informatie die benodigd is bij een verzoek om instemming

- a. Voeg de huidige en gewijzigde Socu-regeling toe met daarin de wijzigingen ten aanzien van de geldende tekst (voor zover aanwezig) duidelijk gemarkeerd. Geef een artikelsgewijze toelichting op de wijziging(en) in de betreffende artikelen.
- b. De naam en contactgegevens van de persoon tot wie het College zich kan wenden met eventuele vragen.

Waar toetst het CvTA op?

Bij de beoordeling van besluiten tot vaststelling of wijziging van Socu-reglementen let het CvTA bij zijn beoordeling in ieder geval op de onderstaande onderdelen:

- a. Of voldaan is aan de vereisten van de WT;
- b. Of de Socu-diensten worden geleverd op grond van billijke criteria (dit betreft in het bijzonder de toegang tot- en de omvang van de diensten);
- c. Welke waarborgen de cbo heeft vastgesteld om het risico op ontoegankelijkheid tot de Socu-diensten zo veel mogelijk te minimaliseren;
- d. Of er voldoende inspraak van rechthebbenden is op de inhouding en besteding van SoCu-gelden en of de verschillende categorieën rechthebbenden daarbij billijk en evenwichtig vertegenwoordigd zijn;
- e. Of er een adequate klachtenregeling is;
- f. Of er een commissie is, bestaande uit meerdere (al dan niet onafhankelijke) personen, die aanvragen toetst;
- g. Of er een adequate tegenstrijdig belangregeling is;
- h. Of het document inhoudelijk consistent is. Of de inhoud van het document klopt, of er geen tegenstrijdigheden in de artikelen staan en of de bepalingen in lijn met de doelstelling van de cbo zijn;
- i. Of het document in zijn geheel als begrijpelijk en navolgbaar kan worden aangemerkt.

2.7 Format

Op basis van artikel 3 lid 1 sub d WT heeft een besluit tot vaststelling van het format waarop en het tijdsbestek waarbinnen gebruikers van een collectieve beheersorganisatie relevante informatie over het gebruik van de door de collectieve beheersorganisatie vertegenwoordigde rechten dienen te verstrekken voor de inning van de rechteninkomsten en de verdeling en uitbetaling daarvan aan rechthebbenden, de voorafgaande schriftelijke instemming van het CvTA.

Voor het vaststellen van dit besluit nemen de collectieve beheersorganisaties en de gebruikers voor zover mogelijk de gangbare, vrijwillige normen van de industrie in acht⁷.

Cbo's kunnen slechts een besluit over het format en de termijn ter goedkeuring voorleggen aan het College, nadat zij daarover advies hebben gevraagd van gebruikers. De informatie die cbo's voor hun taakvervulling verlangen, dient beperkt te blijven tot hetgeen redelijk en noodzakelijk is en de gebruikers ter beschikking staat rekening houdend met de specifieke situatie van kleine en middelgrote ondernemingen.

Bij het indienen van een verzoek om instemming met besluiten tot vaststelling van een format zoals hierboven beschreven, ontvangt het CvTA graag ten minste de onderstaande toelichting en informatie. Tevens wordt aangegeven op welke punten het CvTA in ieder geval let bij zijn beoordeling van een format.

Wat u moet aanleveren?

I. Licht de inhoud, aanleiding en context van het besluit toe.

Denk daarbij aan de onderstaande punten en voeg relevante stukken daarover toe:

- De aanleiding, totstandkoming en context van het besluit. Denk daarbij aan relevante ontwikkelingen, achtergrond, historie, wetswijzigingen, overeenkomsten etc.
- De afwegingen die zijn gemaakt om tot het besluit te komen, welke alternatieven er zijn afgewogen, welke feiten zijn meegenomen en hoe zijn deze gewogen.
- Met welke gebruikers overleg heeft plaatsgevonden en wat is de uitkomst van het overleg geweest.
- De totstandkoming van het (voorgenomen) besluit conform de interne besluitvormingsprocedure.
- Een toelichting waaruit volgt in hoeverre de cbo de gangbare, vrijwillige normen van de industrie in acht heeft genomen en in hoeverre de voorgestelde eisen redelijk en noodzakelijk zijn.
- Een overzicht met de namen van/ een beschrijving van betrokken partijen. Geef aan wat hun relatie is met de cbo en wat hun belang is bij het besluit. Vermeld daar bij op welke wijze advies is gevraagd aan gebruikers, mogelijk in de vorm van een consultatie en geef

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 34 243, nr. 3, p. 47

daarbij aan wat de uitkomsten zijn van deze advies-uitvraag en hoe daarmee is omgegaan.

- Indien van toepassing, op welke wijze de verplichtingen opgenomen zijn in de licentieovereenkomst die tussen de gebruiker en cbo wordt gesloten.
- Voeg, voor zover relevant, documenten toe en verwijs daarin naar de relevante passages zodat het CvTA snel kan zien waarnaar verwezen wordt;

II. De informatie die benodigd is:

- a. Voeg de nieuwe, huidige dan wel gewijzigde versie van de tekst toe, vergezeld van een artikelsgewijze toelichting;
- b. De naam en contactgegevens van de persoon tot wie het College zich kan wenden met eventuele vragen.

Waar toetst het CvTA op?

Bij de beoordeling van een besluit tot vaststelling of wijziging van een format let het CvTA bij zijn beoordeling in ieder geval ook op de onderstaande onderdelen:

- a. Of voldaan is aan de vereisten van de WT;
- b. In hoeverre de eisen redelijk en noodzakelijk zijn;
- c. Of het document inhoudelijk consistent is. Of de inhoud van het document klopt of er geen tegenstrijdigheden in de artikelen staan en of de bepalingen in lijn zijn met de doelstelling van de cbo;
- d. Of het document in zijn geheel als begrijpelijk en navolgbaar kan worden aangemerkt.

Bijlage 1. Afhandeling instemmingsverzoeken

Het CvTA optimaliseert zijn werkproces om tot een efficiënte afhandeling van instemmingsverzoeken te komen. Het werkproces van het CvTA wordt het volgende:

a. Beoordelen compleetheid aanvraag en vragen om aanvulling

Een verzoek beoordeelt het CvTA in beginsel binnen twee weken na indiening ervan op compleetheid (art. 4:2 Algemene wet bestuursrecht, hierna: Awb). Het CvTA verzoekt aanvrager volgens artikel 4:5 Awb om zijn aanvraag aan te vullen binnen een redelijke termijn indien 1) wettelijk vereiste gegevens ontbreken 2) de aanvraag te weinig gegevens bevat voor de beoordeling, of 3) de aanvraag onvoldoende gegevens bevat voor de voorbereiding van het besluit. De wettelijke beslistermijn van acht weken wordt opgeschort tijdens de termijn dat de aanvraag kan worden aangevuld (art. 4:15 Awb).

b. Inhoudelijke behandeling

Is de aanvraag compleet, dan beoordeelt het CvTA eerst of het de aanvrager of een derde-belanghebbende moet horen (art. 4:7 en 4:8 Awb), bijvoorbeeld als het College feiten ten grondslag legt aan het besluit die afwijken van de feiten zoals aanvrager ze heeft verstrekt, of wanneer derde-belanghebbenden bedenkingen zullen hebben bij het besluit. Het College kan vertegenwoordigers van betalingsplichten of andere belanghebbenden ook in de gelegenheid stellen te worden gehoord op basis van artikel 14 WT.

Als het College inhoudelijke vragen heeft die aan instemming in de weg lijken te staan, stelt hij een advies op in de zin van artikel 3 lid 3 WT. Hierin kan hij vragen om bijvoorbeeld gerichte wijzigingen of toelichtingen. Het is ook mogelijk dat het College in het advies om aanvullingen vraagt. Het CvTA geeft de aanvrager een redelijke termijn om het advies op te volgen.

Met het uitbrengen van een advies geldt niet langer de beslistermijn van achtweken van artikel 3 lid 2 WT en dus ook niet het gevolg van instemming bij het overschrijden daarvan. De beslistermijn verandert in een redelijke termijn in de zin van de Awb.

Als de termijn voor het opvolgen van het advies is verstreken neemt het CvTA een instemmend of afwijzend besluit.

c. Bekendmaking besluit

Het CvTA verzendt het besluit aan de aanvrager. Besluiten en adviezen maakt het CvTA ook bekend op zijn website volgens zijn publicatiebeleid. Vooraf vraagt het aanvrager om aan te geven in hoeverre hij bezwaar heeft tegen publicatie van het besluit en van het eventueel vooraf verstrekte advies. Bezwaargronden tegen publicatie dienen gerelateerd te zijn aan artikel 5.1 Woo.

Bijlage 2: Achtergronden bij Preventief Toezicht door het CvTA

De wetgever acht publiek toezicht (toezicht door de overheid) op besluiten van cbo's van belang gezien de maatschappelijke, economische en financiële belangen die er spelen. Sinds de komst van de WT in 2003 dienen diverse besluiten van cbo's voor instemming te worden voorgelegd aan het CvTA voordat zij in werking treden. Dit is onderdeel van het preventieve toezicht.

Het doel van het toezicht door het CvTA in het algemeen is:

“Te bevorderen dat de collectieve beheersorganisaties zich ontwikkelen tot en gedragen als goed lopende en betrouwbare voorzieningen met een maatschappelijk belang die zo optimaal mogelijk functioneren en presteren en op een efficiënte, eerlijke en zorgvuldige wijze inkomsten innen, beheren en verdelen met oog voor de belangen van de rechthebbenden en betalingsplichtigen”⁸.

In de Memorie van Toelichting bij de WT (toelichting op de wet) wordt gesteld dat het collectief beheer van auteurs- en naburige rechten van belang is omdat door de ongekende technologische ontwikkelingen en een grote en uiteenlopende mate waarin beschermd materiaal in binnen- en buitenland wordt gebruikt, het individueel uitoefenen van bepaalde Auteursrechten zeer complex is geworden. Aansluiting bij een cbo biedt dan uitkomst voor een rechthebbende om deze rechten uit te oefenen.

De wetgever oordeelde dat een publiekrechtelijke toezichthouder hierbij nodig is vanwege de belangrijke maatschappelijke- en economische taak die de cbo's hebben, waarbij grote financiële belangen (zowel voor rechthebbenden als betalingsplichtigen) een rol spelen. De cbo's voeren hun werkzaamheden onder meer uit op basis van hun statuten, reglementen en vastgestelde tarieven. De daartoe bevoegde organen van de cbo kunnen hun statuten, reglementen en tarieven per besluit vaststellen en wijzigen.

Gezien de bovengenoemde maatschappelijke, economische en financiële die er spelen heeft de wetgever in 2003 bepaald dat deze besluiten de voorgaande schriftelijke instemming behoeven van het CvTA. Het proces van het toetsen van deze besluiten aan de wet en het daarna (schriftelijk) instemmen met deze besluiten wordt ook wel het preventieve toezicht door het CvTA genoemd.

Preventief toezicht bestaat al een lange tijd. Voor 2003 was er al preventief toezicht van overheidswege op bepaalde besluiten van eigen-recht-organisaties in het collectief beheer. In de wet is dit uiteindelijk geformaliseerd en uitgebreid naar alle cbo's.

⁸ Toezichtstrategie CvTA, december 2023.

Het wettelijk preventief toezicht vanuit overheidswege, is ingevoerd bij de inwerkingtreding van de Wet toezicht in 2003. Hiervoor was er ook al sprake van een vorm van toezicht door de overheid. Het toezicht op de toen bestaande cbo's werd voor de komst van deze wet uitgeoefend door óf een regeringscommissaris (bij Buma en ThuisKopie) óf door een meerhoofdig College van Toezicht (bij Reprorecht, Sena en Leenrecht⁹).

De Wet toezicht van 2003 regelde dat bepaalde besluiten van een collectieve beheersorganisatie (waaronder statuten, modelovereenkomsten en reglementen) slechts konden worden genomen na voorafgaande schriftelijke goedkeuring door het inmiddels in het leven geroepen college van toezicht (het CvTA). Dit publiekrechtelijke preventieve toezicht gold vanaf 2003 alleen voor de eigen-rechtorganisaties, die alle de stichtingsvorm kenden. Dus niet voor Buma Stemra die een verenigingsvorm heeft.

Het artikel 3 van de Wet Toezicht (hierna WT) waarin het preventief toezicht geregeld werd, is na 2003 nog driemaal gewijzigd: namelijk in 2013, 2014 en 2021.

In 2013 werd het toezicht in zijn algemeenheid uitgebreid. Alle bestaande organisaties van vrijwillig collectief beheer (toen 18 stuks) kwamen te vallen onder het publiekrechtelijke toezicht van het CvTA. De uitzondering voor Buma Stemra als vereniging ten aanzien van het preventieve toezicht verviel. Het toezicht op de tariefontwikkeling werd geïntroduceerd via de vereiste instemming vooraf van het College bij eenzijdig voorgenomen verhogingen van de standaardtarieven. Vanaf die tijd werd er ook niet meer gesproken van voorafgaande goedkeuring van besluiten, maar van instemming met zo een besluit.

In 2016 werd opnieuw een onderdeel aan het preventief toezicht door het CvTA toegevoegd namelijk het besluit tot vaststelling van een format. Deze wijziging komt voort uit bepalingen uit de Europese Richtlijn. Bij de wetswijziging in 2021 werd in de memorie van toelichting nog eens benadrukt dat de Wet Toezicht tot doel heeft het vertrouwen in cbo's en obo's te versterken. De term 'modelovereenkomsten' werd gewijzigd naar 'algemene voorwaarden'. Wat betreft het preventieve toezicht op tarieven werd nog toegevoegd: de vaststelling van een normaal toepasselijk tarief of korting voor een nieuw beheerd recht of nieuwe vorm van gebruik of tot verhoging van de tarieven, inclusief het vervallen van een korting.

Vanwege de wetswijzigingen is ook het toetsingsbeleid van het CvTA al een aantal maal inhoudelijk aangepast. De meest recente en geldende versie is te vinden op de site van het CvTA.

⁹ Zie bijvoorbeeld het Besluit voor College van Toezicht voor het Leenrecht dat gold van 1 oktober 1997 t/m 14 juli 2003. Te raadplegen via: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0008902/1997-10-01/0>